

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG SZABÁLYSZERTELEGI OSZTÁLY 4.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZELŐIRATON:	
Postán / Gyűjtőposta / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2018 MÁRC 09.
PÉLDÁNY:	1 IV
MELLÉKLET:	6 KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM UTÓIRATON:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Lengyel Péter

képv.:

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV / 504 -0 / 2018
Érkezett:	2018 MÁRC 21.
Példány:	3
Melléklet:	3x17 db
Kezelőiroda:	1

dr. Hütt Övénár

Alkotmányjogi panasza

A Fővárosi Törvényszék
20.Sze.65/2017/2. Számú végzésével
szemben

Ügyszám a Pesti Központi Kerületi
Bíróságon:

11.Sze.20.801/2017. 1p

**A Pesti Központi Kerületi Bíróság útján
Az Alkotmánybíróság részére**

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Hüttl Tivadar ügyvéd

Lengyel Péter (

meghatalmazással
igazolt jogi képviselőjeként az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a Fővárosi Törvényszék azzal, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) 11.Sze./20.801/2017/6. számú, 2017. év november hó 30. napján kelt elsőfokú végzése (a továbbiakban: Végzés, ld. 2. sz. melléklet) elleni fellebbezési eljárásban eljáró másodfokú bíróságként hozott, 20.Szef.65/2017/2. számú, 2018. év január hó 9. napján kelt végzésével (a továbbiakban: Bírói Döntés; ld. 3. sz. melléklet) jogerősen hatályában fenntartotta a Végzést anélkül, hogy az indítványozónak lehetősége lett volna a határozathozatal előtt fellebbezését megindokolni, alaptörvény-ellenes döntést hozott, mert megsértette az indítványozó tisztességes eljáráshoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált alapvető jogát, védelemhez való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében garantált alapvető jogát, valamint jogorvoslathoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált alapvető jogát.

Ezért az Abtv. 27. §-a alapján indítványozom, hogy a T. Alkotmánybíróság

- a) **állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék Bírói Döntésének** mint az indítványozó alapjogait sértő bírói döntésnek az **alaptörvény-ellenességét**, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján **semmisítse meg azt**, valamint hogy
- b) az Abtv. 28. §-ában foglaltak alapján a Bírói Döntés meghozatalához vezető eljárás során alkalmazott jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatát is folytassa le, és **állapítsa meg, hogy** a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabstv.) fenti eljárásban alkalmazott, a bírósági hatáskörbe tartozó szabálysértések elbírálása során hozott bírósági határozatokkal szembeni fellebbezési eljárás szabályai (Szabs. 121. §, 122. §, 123. §). Alaptörvény-ellenesek, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse azokat meg.

Indítványomat az alábbiakban kifejtett indokokkal támasztom alá.

1. Indítványozói jogosultság alátámasztása

Az Abtv. 27. § által megkövetelt feltételek fennállásának alátámasztására az alábbiakat adom elő. Az Abtv. 27. §-a alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

1.1. A támadott Bírói Döntés az ügy érdemében hozott döntés

A Bírói Döntés az indítványozóval szemben indult szabálysértési eljárásban hozott másodfokú határozat, amellyel az indítványozónak az ügy érdemében hozott, elsőfokú határozattal szembeni fellebbezését bírálta el, jogerősen megállapítva az indítványozó (eljárás alá vont) szabálysértési felelősségét és szankciót alkalmazva vele szemben.

1.2. A Bírói Döntés az indítványozó Alaptörvényben garantált jogait sérti

A Fővárosi Törvényszék a Bírói Döntést úgy hozta meg, hogy nem állt rendelkezésére az indítványozó fellebbezésének indokolása, tekintettel arra, hogy számára az elsőfokú bíróság elmulasztotta kézbesíteni a Végzést annak indokolásával, a Végzés kihirdetésekor pedig csak rövid szóbeli indokolás hangzott el előadó bíró részéről. Az írásbeli fellebbezésében (ld. 4. sz. melléklet) indítványozó jelezte, hogy mindaddig nem tudja fellebbezése indokait előadni, amíg nem ismeri a Végzés indokolását. Ennek ellenére a másodfokú bíróság - a fellebbezés indokait nem ismerve - meghozta jogerős döntését, amellyel az elsőfokú döntést hatályában fenntartotta, vagyis jogerősen megállapította az indítványozó szabálysértési felelősségét és büntetést alkalmazott vele szemben. Azzal, hogy az indítványozó fellebbezése indokai ismeretének hiányában hozta meg döntését a Fővárosi Törvényszék, döntése álláspontom szerint sérti az indítványozónak:

- az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében** rögzített tisztességes eljáráshoz való alapvető alkotmányos jogát. Az Alaptörvény e bekezdésben a következőképpen fogalmaz:

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

- az Alaptörvény **XXVIII. cikk (3) bekezdésében** garantált védelemhez való jogát, amely szerint:

A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.

- az **Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében** rögzített jogorvoslathoz való alapvető alkotmányos jogát. Az Alaptörvény e bekezdésben a következőképpen fogalmaz:

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

(ld. A fentiekkel kapcsolatos érvelést részletesen a 2.5 pont alatt).

Álláspontom szerint az indítvány tárgyát képező ügy rámutat arra, hogy a szabálysértési eljárás szabályozása fontos jogállami eljárási garanciákat nélkülöz, hiszen nem biztosítja - szemben a büntetőeljárási szabályokkal - azt, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezést annak indokolása nélkül ne bírálhassa el, amennyiben a fellebbező fél kíván élni e jogával, továbbá nem nyújt jogorvoslati (felülvizsgálati) lehetőséget az eljárásjogi szabályok súlyos megsértésével hozott másodfokú határozatokkal szemben (ld. részletesen kifejtve a 2.4. és 3. pont alatt).

1.3. A kifogásolt alapjogsérelem tekintetében indítványozó kimerítette a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket

A Szabstv. vonatkozó szabálya (Szabstv. 123. § (1a)) értelmében a törvényszék végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. A szabálysértési eljárásban - szemben a büntetőeljárással - nem ismert a háromfokú jogorvoslati rendszer és nincs lehetőség felülvizsgálati kérelem benyújtására sem. A Bírói Döntés ellen további jogorvoslati lehetőség következésképpen nem állt az indítványozó rendelkezésére.

1.4. Az indítványozói jogosultságot az alábbiak szerint az indítványozó érintettsége is megalapozza

Indítványozó az egyedi ügyben érintett személy, hiszen a szabálysértési eljárásban eljárás alá vontként vett részt. A Bírói Döntés megállapította szabálysértési felelősségét és büntetésként 30.000 forint pénzbírságot szabott ki rá.

Álláspontom szerint az indítványozó érintettsége tekintetében kétség nem támasztható.

1.5. Indítványozó az eljárási határidőt megtartotta

Indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében rögzített hatvan napos határidőt megtartotta, mivel a Fővárosi Törvényszék végzését, azaz a Bírói Döntést 2018. január 15. napján vette kézhez (azt a Törvényszék a Szabstv. rendelkezését megsértve, tértivevény nélkül, sima postai küldeményként kézbesítette, így azt a postaládájában találta meg). Hivatalosan azonban az indítványozó a Bírói Döntést csak 2018. január 24-én vette át, amikor személyesen bement a PKKB kezelő irodájára a Végzés megismerése céljából. Az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitvaálló határidő ennek megfelelően, leghamarabb 2018. március 25. napján jár le, ugyanakkor ha még ennél is szigorúbban, a Bírói Döntés keltétől (2018. január 9.) számítják a hatvannapos határidőt, az indítványt akkor is határidőben került benyújtásra.

1.6. Az indítvány *alapvető alkotmányjogi kérdés* elbírálását kezdeményezi, ennél fogva pedig megfelel az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági kritériumnak is.

Az indítvány **alkotmányjogi tartalma a tisztességes eljáráshoz való jog, a védelemhez való jog és a jogorvoslathoz való jog tartalmát érintő alapvető kérdés**. Panaszomban annak a kérdésnek az eldöntésére kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy összhangban lehet-e az Alaptörvénnyel a büntetőjogi felelősséghez hasonló jellegű, szerkezetű és súlyú egyéni, személyes felelősség megállapítása és szankció kiszabása jogerős, nem támadható bírói döntésben egy olyan bírósági eljárás eredményeképp, amelyben az eljárás alá vont számára az eljáró bíróságok nem biztosították azt a lehetőséget, hogy megismerje az elsőfokú döntés indokait és ennek megfelelően saját fellebbezésének indokait a másodfokú bírósággal megismertesse.

A fenti kérdésre az Alaptörvényből nem adható közvetlen válasz, hiszen a fenti kérdést a tisztességes eljáráshoz, a védelemhez és a jogorvoslathoz való alapjogok tartalmának elemzésével lehet csak eldönteni. A szabálysértési eljárás kapcsán a T. Alkotmánybíróság még nem döntött ebben a kérdésben, amely minden valószínűség szerint az egyedi ügyön túlmutató jelentőségű kérdést vet fel, hiszen évente több tízezer bírósági hatáskörbe tartozó szabálysértési eljárás indul a hivatalos, belügyminisztériumi bűnügyi statisztikák¹ szerint, a Szabstv. későbbiekben kifejtett hiányosságai pedig megalapoznak visszatérő jogsértéseknek illetve a bíróságok nem egységes gyakorlatának.

¹ <https://bsr.bm.hu/SitePages/DokumentumtarLista.aspx?libraryName=Szabalysertesek>

A Kúria 2015-ben a Büntető Kollégium számára vizsgálati tárgykörnek a szabálysértési ügyek bírói gyakorlatát határozta meg, a vizsgálat alapján a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményt jelentetett meg 2015.EL.II.H.13.SZABÁLYSÉRTÉS-37. számon.² Az összefoglaló vélemény jelen indítvány jelentősége szempontjából legfontosabb konklúziói az alábbiak:

“21.1. A törvényhozó annak idején 2000. március 1. napjától évi „mintegy 40 ezer” bírósági ügyérkezéssel számolt. A prognózis tévesnek bizonyult. A járásbírókhoz érkezett szabálysértési ügyek száma a 2010. évben már 120.469 ügyre, a 2014. évben pedig 362.984 ügyre rúgott. A mennyiség önmagában is probléma.”

“22.4. A szabálysértési törvény továbbra is olyan szabályozási hiányosságokban szenved, hogy megfelelő alkalmazása jelenleg sem lehetséges a büntető anyagi jog és a büntetőeljárás jog rendelkezéseinek kiegészítő alkalmazása nélkül (pl. az ügyészi fellépés esetén a bírósági eljárás módja, a tárgyalás rendjének fenntartása, a tárgyalás nyilvánosságának kizárása, a sajtótájékoztatás). Ez a vizsgálatból levonható legfontosabb következtetés.”

“22.6. A bíróságok gyakorlata több kérdésben is szerteágazó. A bizonytalanságok feltárását önmagában is a javítás lehetőségét megteremtő értéknek tekintjük. A gyakorlat szerteágazásának elsődleges oka a szabálysértési törvény már említett szabályozási hiányossága. Ez legérzékenyebben a nem ügydöntő határozatokkal szembeni jogorvoslati jog korlátozásában nyilvánult meg.”

Jelen indítvány a Bírói Döntést nem érdemi tartalmában támadja, hanem azt sérelmezi, hogy az a tisztességes eljáráshoz, a védelemhez és a jogorvoslathoz való alapjogok megsértésével született meg (tartalmától függetlenül). Ennek megfelelően az indítvány nem is irányul rendes bírói jogértelmezési kérdésre, továbbá a rendes bírósági döntésekben meghatározott tényállás felülvizsgálatára. Végül, az indítványozó nem kéri a bizonyítékok újraértékelését sem a T. Alkotmánybíróságtól.

Amennyiben a T. Alkotmánybíróság az indítványozó kérelmének megfelelően megsemmisíti a Bírói Döntést, azzal orvosolná az indítványozót ért alapjogsérelmet, hiszen az Alkotmánybíróság határozata nyomán a Szabstv. 133. § (4) bekezdése alapján a megsemmisített bírósági határozatot hozó bíróságnak új eljárást kellene lefolytatnia, amelyben - az Alkotmánybíróság határozatában foglaltak figyelembevétele miatt - az eljárás alá vontnak lehetőséget biztosítanak a fellebbezésének megindokolására és az új döntés ennek ismeretében születne meg.

² http://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/osszefoglalo_velemen_y_5.pdf

1.7. A Bírói Döntés során alkalmazott jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság jelen indítvány benyújtásáig **nem hozott döntést** ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással.

1.8. Nyilatkozunk továbbá, hogy az ügyben *nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt* mivel arra a jogszabály nem ad lehetőséget, az indítványozó *perújítást sem kezdeményezett*, mivel ilyen esetben nincs helye perújításnak (Szabstv. 127. §).

2. A sérelmezett Bírói Döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

2.1. Pertörténet, tényállás

Az indítvány előzményeképp a PKKB 2017. szeptember 15. napján meghallgatás nélküli eljárásban hozott végzésével megállapította az indítványozó szabálysértési felelősségét 1 rendbeli közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértése valamint 1 rendbeli közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértése miatt, és ezért vele szemben 30.000 forint pénzbírságot szabott ki.

A fenti két szabálysértési tényállás tekintetében a szabálysértési felelősség megállapítása amiatt történt, hogy 2017. január 26. napján 13 óra 55 perc körüli időben indítványozó a Budapest XIV. kerület Erzsébet Királyné útja 1/B. előtti útszakaszon lelépett az úttestre a járdáról és környezetvédelmi céllal karjelzésekkel megállított egy tehergépkocsit, mivel az sítet szállított, ennek ellenére nem volt ponyvával letakarva, ami szabálytalan. Ezt követően azonnal hívta a rendőrséget, mivel álláspontja szerint a tehergépkocsi vezetője ezzel a magatartással szabálysértést valósított meg.

A meghallgatás nélküli eljárásban hozott végzés ellen jogorvoslati jogát indítványozó a Szabstv. alapján úgy gyakorolta, hogy kérte tárgyalás tartását az ügyben 2017. szeptember 27-i kérelmében.

A PKKB a 2017. november 30-án megtartott nyilvános tárgyaláson a jegyzőkönyv (4. sz. melléklet) tanúsága szerint nyilvánosan kihirdette "a külön íven szövegezett és csatolt végzést". A szóbeli határozathirdetés a jegyzőkönyv tanúsága szerint a rendelkező rész felolvasásából és rövid szóbeli indoklásból állt. Indítványozó megértette, hogy a bíróság ismét megállapította szabálysértési felelősségét ugyanannak a két szabálysértési tényállásnak az elkövetése miatt és szankcióként ugyanúgy 30.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A szóbeli indoklás alapján

azonban nem tudta eldönteni, hogy kíván-e fellebbezéssel élni, ezért a jegyzőkönyv tanúsága szerint a jogorvoslatra való kioktatása után úgy nyilatkozott, hogy esetleges jogorvoslati kérelme ügyében igénybe veszi a törvényben biztosított nyolc napos határidőt. Ezután eljáró bíró kioktatta, hogy a határidő kezdő napja a végzés kihirdetését követő nap. A végzést számára ezt követően a tárgyaláson az eljáró bíró kérése ellenére nem adta át, ezért indítványozó kérte, hogy azt számára kézbesítsék. A tárgyalási jegyzőkönyvet 2017. december 8. napján a PKKB e-mailben megküldte az indítványozónak, a külön íven szövegezett és csatolt végzést azonban nem.

Indítványozó 2017. december 5-én írásbeli fellebbezést nyújtott be a PKKB-hoz (ld 5. sz. melléklet), amelyben kifejezetten jelezte, hogy "a fellebbezés lényegi elemeit", vagyis annak indokolását a döntés indokolásának megismerése után, egy kiegészítő iratban tudja részletesen kifejtetni.

Ennek ellenére számára sem a PKKB, sem a Fővárosi Törvényszék nem kézbesítette a végzést.

Indítványozó - emlékei szerint - 2018. január 15. napján talált rá a postaládájában a Fővárosi Törvényszék 2018. január 9-én kelt másodfokú végzésére (a borítékon január 11-i pecsét van), amely hatályában fenntartja a számára nem kézbesített elsőfokú végzést, és amely ellen a törvény értelmében kizárt a rendes jogorvoslat és a felülvizsgálat is.

2.2. Jogszabályi háttér

A fellebbezés szabályai a Szabstv.-ben az elsőfokon bírósági hatáskörbe tartozó szabálysértések miatti eljárásban:

121. § (1) A bíróság tárgyaláson hozott végzésével szemben az eljárás alá vont személy és a képviselője, valamint a bírósági tárgyaláson jelenlévő előkészítő eljárást lefolytató szerv, az okozott kár megtérítésére kötelezés esetén, kizárólag e rendelkezéssel szemben a sértett is, a végzés közlésétől számított nyolc napon belül halasztó hatályú fellebbezést nyújthat be.

(2) A fellebbezésben elő kell adni annak okát és célját. Az ok téves megjelölése vagy hiánya miatt a fellebbezés elbírálását nem lehet megtagadni.

(3) Az elkészett vagy nem a jogosult által előterjesztett fellebbezést a végzést hozó bíróság elutasítja.

(4) A bíróság az iratokat a fellebbezés beérkezését követő öt napon belül megküldi az illetékes törvényszéknek.

122. § (1) A törvényszék a fellebbezést annak kézhezvételétől számított harminc napon belül tanácsülésen bírálja el. Ennek során az eljárás alá vont személy terhére - az előkészítő eljárást lefolytató szerv által az eljárás alá vont személy terhére bejelentett fellebbezés hiányában - nem szabhat ki, illetve nem alkalmazhat a megfellebbezett végzésben kiszabott büntetésnél, illetve alkalmazott intézkedésnél súlyosabbat.

(2) Az eljárás alá vont személy terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami szabálysértési felelősségének megállapítására, szabálysértésének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a

vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedés alkalmazására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés kiszabására irányul.

123. § (1) A törvényszék a járásbíró végzését hatályban tartja, a súlyosítási tilalomra vonatkozó rendelkezések megtartásával megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, illetve az eljárást bíróságot új eljárásra utasítja.

(1a) A törvényszék végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak.

(2) A törvényszék határozatának kiadmányait kézbesíti és az ügy iratait határozatának kiadmányaival, valamint a határozat kézbesítésének napjáról adott tájékoztatással együtt visszaküldi a járásbírósnak.

A kézbesítés szabályai a Szabstv-ben:

89. § (1) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság hivatalos iratának az érintett személy részére történő átadása (kézbesítés)

a) személyesen,

b) postai szolgáltató útján, a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó külön jogszabályok szerint,

c) szabálysértési jogsegély keretében történhet.

(2) Joghatás csak a szabályszerű kézbesítéshez kapcsolódik. A kézbesítés akkor szabályszerű, ha annak megtörténtét a jogszabályban jogosultként megjelölt személy aláírásával ellátott tértivevény, illetve jegyzőkönyv vagy határozatpéldány igazolja. A kézbesítés akkor is szabályszerű, ha az arra jogosult a jegyzőkönyv vagy határozatpéldány aláírását megtagadja és a szabálysértési hatóság, bíróság ennek tényét az iratra feljegyzi.

(3) Az iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot a postai szolgáltató értesítése ellenére nem vette át. Az iratot kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta.

(4) Az elővezetést elrendelő határozatot a foganatosításakor kell átadni a határozatban megnevezett személynek.

(5) Az ismeretlen helyen tartózkodó eljárás alá vont személy részére a határozatot és a bíróság végzését hirdetményi úton is lehet kézbesíteni. Hirdetményi kézbesítés esetén a hirdetmény tartalmazza az ügy számát és tárgyát, az eljárás alá vont személy nevét és utolsó ismert lakcímét, a kifüggesztés napját, továbbá, hogy a címzett az iratot melyik szabálysértési hatóságnál vagy bíróságnál veheti át.

(6) A hirdetményt tizenöt napra ki kell függeszteni az azt küldő szabálysértési hatóság vagy bíróság, valamint - ha ilyen van - a címzett utolsó ismert lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti helyi önkormányzat hirdetőtáblájára. A hirdetmény útján közölt döntést a hirdetménynek az eljáró szabálysértési hatóságnál vagy a bíróságnál történt kifüggesztésétől számított tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni.

2.3. A szabálysértési jog mint "bagatell büntetőjog"

A szabálysértési jog szempontjából meghatározó 63/1997. (XII. 12.) AB határozatában az Alkotmánybíróság a szabálysértést „kétarcú” jogintézménynek értékelte: a szabálysértések egy része ún. közigazgatás-ellenes cselekmény (pl. engedélyköteles tevékenység engedély nélküli végzése), másik része pedig az emberi együttélés általános szabályait sértő magatartás, ún. kriminális cselekmény (pl. tulajdon elleni bűncselekmények értékhatárral elválasztott alakzatai).

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta határozatában a szabálysértési jog rokonvonásait a büntetőjoggal: szabálysértési büntetés egy múltban elkövetett jogsértést represszív módon szankcionál, a szabálysértésért való felelősség is a büntetőjog alapvető szabályain nyugszik. Ahogyan a bűncselekmény miatt, ugyanúgy szabálysértés miatt az elkövető akkor vonható felelősségre, ha rendelkezik beszámítási képességgel, továbbá ha cselekménye szándékos vagy gondatlan. A bizonyítási teher - a büntetőeljáráshoz hasonlóan - a hatóságokat terheli. A szabálysértési felelősségre vonás pedig a jogsértés természete, az elbírálás rendje és a szankció jellege tekintetében a büntetőigazságszolgáltatáshoz áll közel, azzal rokon. A szabálysértési felelősség alapvetően "bűnfelelősség", azaz természetes személy múltban elkövetett jogsértésére válaszol, s a felróhatóság alapján meghatározott - represszív jellegű - joghátrányt helyez kilátásba.

Az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI.12.) AB határozatában megállapította, hogy a Szabstv. mind felelősségi dogmatikájában, mind az eljárás szabályozásában büntetőjogi és büntető eljárásjogi megoldásokat alkalmaz. Továbbá, a határozat szerint, mivel a Szabstv. a szabálysértést kriminális cselekményként értékeli, szabályozását a „bagatell” büntetőjog irányába tolta el. Az Alkotmánybíróság hivatkozott a 2012. évi XXXI. törvény indokolására is, amely értelmében „A Szabs.tv. preambuluma és 1. §-a egyaránt kriminális, törvény által büntetni rendelt, társadalomra veszélyes cselekményként definiálja a szabálysértéseket. Ezzel a megközelítéssel kvázi-trichotóm rendszer jött létre, a szabálysértési jogot egyértelműen a büntetőjog felé közelítve.” Határozatában az Alkotmánybíróság a következőképpen konkludál: „Mindezeket figyelembe véve megállapítható, hogy a szabálysértés elvesztette a közigazgatás-ellenes magatartások szankcionálásában betöltött szerepét, és a „bagatell büntetőjogi” jellege vált dominánssá. A szabálysértés a Szabs.tv.-nyel lényegében a trichotóm büntetőjogi rendszer harmadik, legenyhébb szintjévé vált. Hasonló szerepet tölt be a jogrendszerben, mint „A magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról” címet viselő 1879. évi XL. törvénycikkkel bevezetett és a kihágás intézményének és a kihágási bíráskodásnak megszüntetéséről szóló 1955. évi 17. törvényerejű rendelettel megszüntetett kihágás intézménye.összegzése: a szabálysértés elvesztette a közigazgatás-ellenes magatartások szankcionálásában betöltött szerepét, és a „bagatell büntetőjogi” jellege vált dominánssá. A szabálysértés a Szabstv.-nyel lényegében a trichotóm büntetőjogi rendszer harmadik, legenyhébb szintjévé vált.”

Végül, érdemes kiemelni a Kúria joggyakorlat elemző csoport álláspontját a büntetőjogi normák kiegészítő jellegéről a szabálysértési jog alkalmazása során: „A Szabstv. a szabálysértések anyagi jogát, eljárásjogát és végrehajtási jogát, valamint nyilvántartási rendszerét átfogóan szabályozó kódex. Ez önmagában mutatja, hogy a szabálysértési jog önálló jogág, azaz szabálysértési ügyben más jogág szabályai elvileg nem alkalmazhatóak. Az önállóság merevségén viszont éppen a szabálysértési törvény lazít, midőn – némi fogalomzavarral – az értelmező rendelkezések körében jelöli meg, hogy a szabálysértések tekintetében „e törvény eltérő rendelkezésének

hiányában” mely büntető anyagi jogi általános részi és különös részi [Szabs.tv. 29. § (1) bekezdés], továbbá mely büntetőeljárási [Szabs.tv. 47. § (5) bekezdés] jogintézményeket kell alkalmazni.” (18. old.)

Abból, hogy a szabálysértési jog “bagatell” büntetjog, az következik, hogy a felelősségrevonási eljárás garanciái tekintetében hasonló garanciális szint szükséges, mint a büntetőeljárásban. Ezt támasztja alá az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata is, amint azt részletesebben kifejttem a 2.5. pont alatt.

2.4. A szabálysértési eljárás és a büntetőeljárás releváns szabályainak összehasonlítása

A 2.3. pontban leírtak miatt szükséges a Szabstv. fellebbezésre és annak közlésére vonatkozó szabályainak összevetése a jelenleg hatályos büntetőeljárási törvény (1998. évi XIX. törvény, a továbbiakban: Be.) továbbá a 2018. július 1. napján hatályba lépő új büntetőeljárási törvény (2017. évi XC. törvény, a továbbiakban: új Be.) szabályaival.

A büntetőeljárásban az ügydöntő határozatot ki kell hirdetni oly módon, hogy a tanács elnöke felolvassa a rendelkező részt, majd szóban elmondja az indokolás lényegét (Be. 321. § (2) (3)). Lényegileg azonos szabályokat tartalmaznak az új Be. 549. § (2)-(3) bekezdései. E szakasz (4) bekezdése bevezeti továbbá azt a garanciális szabályt, mely szerint a kihirdetés után az egyesbíró vagy a tanács elnöke kézbesíti az ügydöntő határozat rendelkező részét a jelen lévő fellebbezésre jogosultaknak.

A Be. 325. §-a tartalmazza a fellebbezés bejelentésének szabályait (lényegileg azonos szabályokat tartalmaz az új Be. 582. §). Az (1) bekezdés szerint az, akivel az elsőfokú bíróság az ítéletet kihirdetés útján közli, a fellebbezését nyomban bejelentheti, vagy erre háromnapos határidőt tarthat fenn. E határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak. A (2) bekezdés szerint a kézbesítés útján közölt ítélet ellen nyolc napon belül lehet fellebbezni. A (3) bekezdés szerint a nem a kihirdetéskor bejelentett fellebbezést az első fokú bíróságnál kell írásban vagy telefax, illetve számítógép útján benyújtani, illetőleg jegyzőkönyvbe mondani.

A fellebbezőnek meg kell jelölnie, hogy a határozat mely rendelkezését sérelmezi, és a fellebbezés mire irányul. A fellebbezési ok téves megjelölése, vagy a fellebbezés egyébként téves volta miatt a fellebbezés érdemi elbírálását nem lehet megtagadni (Be. 323. § (2)). A fellebbezésben olyan tényt is lehet állítani, amelyről a fellebbező a határozat kihirdetése után szerzett tudomást. Olyan bizonyítást is lehet indítványozni, amelyet az első fokon eljáró bíróság mellőzött (Be. 323. § (3)). Az új Be. jóval részletesebben szabályozza a fellebbezés okát,

tartalmát és irányát, kiemelve, hogy fellebbezésnek csak az ítélet indokolása ellen is lehet helye (583. §-585. §).

A fellebbezés írásban indokolható. Az indokolást az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál - legkésőbb a tárgyalást megelőző tizenötödik napon - kell előterjeszteni (Be. 323. § (4)). Az új Be. kötelezővé teszi az írásbeli indokolást a védő és az ügyész számára (584. § (6)).

A fellebbezés elintézésének előkészítése keretében a másodfokú tanács elnöke a fellebbezőt a fellebbezésnek nyolc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy az elsőfokú bíróság eljárását vagy az ítéletet miért tartja sérelmesnek, a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását - ha azt a másodfokú bíróság előtt terjesztették elő - megküldi a másodfokú bíróság mellett működő ügyésznek (Be. 358. § (1) b) e)). Az ezeknek megfelelő szabályokat az új Be. 596. § (1) bekezdése tartalmazza.

Amennyiben a fellebbezés tanácsulésen határoz (360. § (1)), akkor a (3) bekezdés szerint a tanács elnöke a fellebbezőket értesíti a tanácsulés kitűzéséről, és arról, hogy fellebbezésüket nyolc napon belül kiegészíthetik, vagy a más által bejelentett fellebbezésre (indítványra vagy nyilatkozatra) észrevételeket tehetnek (ld. új Be. 598. § (1)).

A Be. széles körben lehetővé teszi a jogerős ítélet felülvizsgálatát eljárási szabálysértés miatt (Be. 416. §, új Be. 648-649. §).

A Be. kézbesítést szabályozó 70. §-a értelmében a kézbesítés akkor szabályszerű, ha a hivatalos iratot a címzett vagy helyette a külön jogszabály szerint átvételre jogosult más személy átvette. Ez postai küldemény esetében a tértivevényes kézbesítést feltételezi (ld. új Be. 130-132. §).

Fentiekhez képest megállapítható, hogy a Szabstv. 2.2. pont alatt ismertetett szabályai lényeges garanciákat nélkülöznek és nem felelnek meg a normavilágosság követelményének sem.

A Szabstv. - szemben a Be-vel - nem tesz különbséget a feljelentés bejelentése és annak indokolása között. A Szabstv. 121. § és 122. §-ai fogalomhasználata etekintetben nem koherens egymással sem, hiszen míg előbbiben a fellebbezés benyújtásáról, előterjesztett fellebbezésről rendelkezik (írásbeli fellebbezésre utaló kifejezések), addig utóbbiban a bejelentett fellebbezésről. Miután hiányoznak a határozat kihirdetésekor történő szóbeli fellebbezés bejelentésének szabályai, ebből kifolyólag hiányoznak az írásbeli indoklásra vonatkozó szabályok is a Szabstv.-ből. A másodfokú eljárás szabályai közül hiányoznak a tanácsulés előkészítésének szabályai, így hiányzik az arra vonatkozó rendelkezés is, hogy a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kell, hogy rendelkezésre áll-e a fellebbezés indokolása, és amennyiben

nem, úgy annak kiegészítésére fel kell hívni a fellebbező felet. A Szabstv. továbbá nem írja elő azt, amit a Be. igen, nevezetesen, hogy a másodfokon eljáró bíróság értesítést küld a tanácsulésről és ennek keretében szintén lehetőséget nyújt a fellebbezés kiegészítésére.

A Szabstv. továbbá nem teszi lehetővé a jogerős határozat felülvizsgálatát.

A Szabstv. álláspontom szerint a kézbesítést megfelelően szabályozza, hiszen előírja, hogy joghatás csak a szabályszerű kézbesítéshez kapcsolódik, és a kézbesítés akkor szabályszerű, ha annak megtörténtét a jogszabályban jogosultként megjelölt személy aláírásával ellátott tértivevény, illetve jegyzőkönyv vagy határozatpéldány igazolja.

2.5. Az indítványozó tisztességes eljáráshoz, védelemhez és jogorvoslathoz való alapvető jogait a Bírói Döntés szükségtelenül és aránytalanul korlátozta

A Szabstv. szabályozásából az látszik, hogy a jogalkotó elsődleges célja az eljárás gyorsítása, egyszerűsítése volt, ugyanakkor, lévén elzárással sújtható, kriminális szabálysértésekkel kapcsolatos eljárásokról van szó, álláspontunk szerint a tisztességes eljáráshoz, a védelemhez és ezekhez kapcsolódóan a jogorvoslathoz való jog lényegi elemeinek tényleges érvényesülését a bíróságok gyakorlatában garantálni kell. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Hiába írja elő a Szabstv. azt, hogy a törvényszék a fellebbezést annak kézhezvételétől számított 30 napon belül bírálja el (Szabstv. 122. § (1)), egy ilyen, az eljárás gyorsítását célzó norma alkalmazása nem adhat alapot a tisztességes eljáráshoz, a védelemhez és ezekhez kapcsolódóan a jogorvoslathoz való alapvető jogok megsértésére.

A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának már idézett összegző véleménye szerint:

„A szabálysértési jog önállóságát nem vonta kétségbe egyetlen bíróság sem, ugyanakkor még a szabálysértési jog önállósága mellett állást foglalók is elismerték, hogy a szabálysértési törvényben direkt meghatározottakon túlmenően is szükséges különböző büntető anyagi és büntető eljárásjogi normák alkalmazása, és a szabálysértési jogot a trichotom büntetőjogi rendszer részének tekintő nézetten állók sem fogadják el korlátlan háttér-jogszabálynak a Be.-t és a Btk.-t.” (18. old.)

„A Szabstv. ugyan sok helyütt másolja a korábbi Sztv.-beli szabályt, de megváltozott rendszerbeli szerepére is tekintettel számtalan esetben és módon próbálja azt kiegészíteni, átalakítani, és mind jobban közelíteni a büntetőjog szabályaihoz. Mindezt azonban nem következetesen teszi (lásd pl. perújítási okok és kérelem előterjesztésére jogosultak), mivel a

bagatell jelleg miatt az egyszerűség és gyorsaság megtartására törekszik, ezért számos alapvető szabály és még több részletszabály megalkotása elmaradt. A következetlenség konkrétan is megjelenik egyes szabályok büntetőjogi megfelelőjétől történő – direkt vagy véletlen – eltérő szabályozásban (határidőhöz kötött kötelesség elmulasztása miatti felelősség elévülési idejének kezdete, elévülést félbeszakító cselekmény definiálása).

Leszögezhető, hogy a büntetőjog szabályainak alkalmazása nélkül a szabálysértési jog nem lenne működőképes, ezért nem kifogásolható a büntető szabály megfelelő, értelemszerű alkalmazása, de fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a büntető eljárásjogból való átvételre csak ott van lehetőség, ahol az adott eljárási kérdésben a szabálysértési jogszabályi rendelkezés hiánya nyilvánvalóan jogalkotási hiba, és az nem jogalkotói szándékot takar.

Követelmény, hogy a kisegítő szabály alkalmazása során mindig különös gondot kell fordítani arra, hogy az átvétel az eljárás egyik szereplőjének se okozzon indokolatlan – az Alaptörvénnyel, valamint a szabálysértési jog alapelveivel és rendelkezéseivel ellentétes – jogsérelmet, illetve azt éppen annak elhárítására alkalmazzuk.” (24. oldal)

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az „Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről” szóló, ún. Római Egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkében szabályozott tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos, az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kialakított joggyakorlat értelmében a szabálysértési eljárásban kriminális szabálysértés miatt eljárás alá vont személyt is megilletik a 6. cikkben garantált jogok (ld. pl. *Adolf v. Austria*, *Deweere v. Belgium*, *Eckle v. Germany*, *Öztürk v. Germany*, *Engel and Others v. the Netherlands*, *Benham v. United Kingdom*, *Campbell and Fell v. the United Kingdom*, *Lutz v. Germany*, *Schmautzer v. Austria*, *Malige v. France*, *Lauko v. Slovakia*, *Nicoleta Gheorghe v. Romania*). A strasbourgi joggyakorlat a 6. cikk büntetőjogi vonatkozásának („az ellene felhozott büntetőjogi vádak”) tárgyi hatálya szempontjából a jogellenes cselekményért való felelősség és a szabályozás jellegét, továbbá a kiszabható büntetés súlyosságát vizsgálja (ld. a bíróság ítéleteinek fenti példálózó felsorolását). Ez alapján a nemzeti jogban akár fegyelmi, akár szabálysértési eljárás alapjául szolgáló magatartások megítélésénél is érvényesülniük kell a 6. cikk garanciális rendelkezéseinek.

A cikk jelen indítvánnyal érintett kérdések szempontjából releváns rendelkezései:

6. Cikk - Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. (...)

3. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van - legalább - arra, hogy

a) a legrövidebb időn belül tájékoztassák olyan nyelven, amelyet megért, és a legrészletesebb módon az ellene felhozott vád természetéről és indokairól;

b) rendelkezék a védekezésének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel;

c) személyesen, vagy az általa választott védő segítségével védekezhessék, és ha nem állnak rendelkezésre eszközök védő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára ügyvédet;

A 6/1998. (III. 11.), 14/2002. (III. 20.) és 3/2014. (I. 21.) AB határozatokban a testület rámutatott, hogy a **tisztességes eljárás** olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével kell megítélni. Az Alkotmánybíróság több esetben kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [lásd például: 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 256.]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]” A jogbiztonság az államtól azt várja, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek. Kizárólag formalizált eljárás szabályai betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás.

Indítványozó ügyében nyilvánvalóan nem kerültek megtartásra az eljárási szabályok, ha mégoly hézagos is a törvényi szabályozás. Álláspontom szerint a hiányos szabályozás ellenére a másodfokú bíróságnak észlelnie kellett volna a fellebbezés indokolásának hiányát. Különös tekintettel arra, hogy az indítványozó külön jelezte indokolás iránti szándékát az írásban bejelentett fellebbezésében. Ennek észlelése során fel kellett volna ismernie a másodfokú bíróságnak, hogy elmaradt az elsőfokú döntés eljárás alá vont részére történt kézbesítése. A törvényszék kifejezett törvényi rendelkezés hiányában is értesíthette volna az eljárás alá vontat a tanácsülés időpontjáról és felhívhatta volna fellebbezésének kiegészítésére. Az, hogy mindezek hiányában a másodfokú bíróság tanácsulást tartott és meghozta a jogerős döntést, álláspontom szerint nem felel meg a jogállami, alkotmányos büntetőeljárásjogi követelményeknek. A Szabstv. 122. § (1) értelmében a törvényszék a fellebbezést bírálja el. Miután a törvényszék nem ismerte a fellebbező eljárás alá vont fellebbezésének okát és célját, a jogerős döntés meghozatalakor nem álltak rendelkezésre a felülbírálat szempontjai. Ez jól megmutatkozik a támadott Bírói Döntés szövegében is, amely a fellebbezésről mindössze annyit tartalmaz, hogy “az nem alapos”. Ezt követően kizárólag az elsőfokú bíróság döntésével kapcsolatos megállapításokat tartalmaz a végzés. Mást nem is tartalmazhat, hiszen a másodfokú bíróságnak nem volt tudomása a fellebbezés okáról és céljáról. A törvényszék eljárási mulasztásai álláspontom szerint az indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelméhez vezettek.

A **védelemhez való jog** kapcsán az Alkotmánybíróság már működésének kezdetén kimondta, hogy az az alkotmányos büntetőeljárás jog egyik olyan alapelve, amely a büntetőeljárás valamennyi szakaszában számtalan különböző részletszabályban érhető tetten. Az Alkotmánybíróság a 25/1991. (V. 18.) AB határozatában ezt úgy fogalmazta meg, hogy "[a] védelemhez való jog alkotmányos büntetőeljárás alapelve az eljárás egész menetében számtalan részletszabályban ölt testet. A védelemhez való jog a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejtthesse, az igényrel szembeni érveit felhozassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik." (ABH 1991, 414, 415.)

Jelen ügyben az indítványozónak nem volt lehetősége megismerni a vele szemben érvényesített szabálysértési igény indokait, így nem állt módjában azzal kapcsolatos álláspontját kifejezni. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta kézbesíteni számára a végzést annak indokolásával, nemcsak joghatályosan nem kézbesítette azt, de nem joghatályosan (elektronikus úton) sem. Ily módon az eljárás alá vontnak nem volt módjában védekezni. A másodfokú bíróság elmulasztotta észrevenni az elsőfokú bíróság mulasztását, amelyet korrigálhatott volna. Az ily módon született döntés közvetlen alapjogsértést okozott tehát a védelemhez való jog tekintetében is.

14/2015. (V. 26.) AB határozatában a testület kifejti: az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a **jogorvoslathoz való jog** lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége {lásd: 5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; megerősítve: 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}. Minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {23/1998. (VI. 9.) AB határozat ABH 1998, 182, 186., megerősítve: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}. Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg, így nem csak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták {lásd például 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]}, hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot [lásd 41/1991. (VII. 3.) AB határozat, ABH 1991, 193, 194.; 22/1991. (IV. 26.) AB határozat, ABH 1991, 408, 411.; 21/1997. (III. 26.) AB határozat, ABH 1997, 103, 105–106.].

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint - amint azt a 14/2015. (V. 26.) AB határozatában összegzi - a jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesülése azonban nem csupán a jogalkotóval szemben (a jogszabályok tartalmát illetően) fennálló követelmény, hanem az Alaptörvény 28. cikkéből következően (a jogszabályok értelmezése során) a jogalkalmazó szerveket is kötelezi. Mindez összhangban van az EJEE 13. cikkében garantált hatékony jogorvoslathoz való jognak az EJEB ítélkezési gyakorlatában kibontott tartalmával is. Az EJEB maga is hangsúlyozta ugyanis, hogy az Egyezmény 13. cikkében biztosított jogorvoslati jog hatékonyságának mind a jogszabályok, mind azok gyakorlati érvényesülését illetően is fenn kell állnia, amit az Egyezményben részes államok hatóságai nem akadályozhatnak működésük során jogszerűtlenül {*Ilhan kontra Törökország* [GC] (22277/93.), 2000. június 27., 97. bekezdés; *Karácsony és mások kontra Magyarország* (42461/13.), 2014. szeptember 16., 96. bekezdés; *Szél és mások kontra Magyarország* (44357/13.), 2014. szeptember 16., 93. bekezdés}.

Álláspontom szerint nyilvánvaló, hogy nem lehet hatékony az a jogorvoslat, amelynek indokait a jogorvoslattal élő nem tudja kifejteni. Indítványozónak az elsőfokú bíróság mulasztása miatt nem volt lehetősége hatékony jogorvoslattal élni, a másodfokú bíróság eljárása ily módon csak formális lehetett, hiszen hiányoztak a felülbírálat szempontjai. Álláspontom szerint azzal, hogy a törvényszék elbírálta a fellebbezést anélkül, hogy az érdemben a rendelkezésére állt volna, és kísérltet sem tett az indítványozó nyilatkoztatására, kiüresítette az indítványozó hatékony jogorvoslathoz való jogát.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

Az indítványozó ügyében a Bírói Döntés fellebbezés indokolásának hiányában történt meghozatalának célja nyilván a Szabstv. szerinti eljárási határidő betartása volt (ld. Szabstv. 122. § (1)). Az eljárás gyors lefolytatása álláspontom szerint egy legitim cél, és a jogkorlátozás alkalmas volt a cél elérésére, azonban nem volt ahhoz feltétlenül szükséges. A másodfokú bíróságnak lehetősége lett volna határidőben felhívni az indítványozót fellebbezése indokainak előadására, illetve az eljárás gyors lefolytatása mint alkotmányos cél nem sérült volna akkor sem, ha a harmincnapos határidőt a bíróság némileg túllépi az eljárás alá vont alapvető jogai védelme érdekében. Mivel a jogkorlátozás nem volt szükséges a legitim cél eléréséhez, ezért álláspontom szerint az alaptörvény-ellenes.

Feltéve, de meg nem engedve, hogy az eljárás gyors lefolytatásához mint alkotmányos cél eléréséhez - álláspontommal ellentétben - szükségesek lennének a jelen panaszban sérelmezett

alapjog-korlátozások, e korlátozások álláspontom szerint aránytalannak tekintendők. Az indítványozó alapjogainak korlátozására nem más alapjogok érvényesülése érdekében került sor, hanem egy elvont alkotmányos cél - az eljárás gyorsítása - érdekében. Az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlata szerint valamely elvont alkotmányos cél csak enyhe súllyal eshet latba az arányosság mérlegelésekor. Továbbá, szükséges emlékeztetni arra, hogy az Alkotmánybíróság több esetben kiemelte: a tisztességes eljáráshoz való joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [lásd például: 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 256.]. A Bírói Döntés tehát mindenképpen aránytalanul, ezért alaptörvény-ellenesen korlátozta a jogorvoslathoz való alapvető jogomat.

Álláspontom szerint fentiek alapján megállapítható, hogy az indítványozó ügyében történt eljárási hibák folytán megszületett jogerős Bírói Döntés az indítványozó tisztességes eljáráshoz, védelemhez és jogorvoslathoz való alapvető jogait sérti, és a korlátozás nem volt szükséges illetve arányos, ezért a jogkorlátozás alaptörvény-ellenes volt.

3. A Szabstv. eljárási garanciáinak hiányosságában megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség

A Bírói Döntés részben a szabálysértési eljárás törvényi szabályainak elégtelen voltára vezethető vissza. Az eljárási szabályok olyan hiányosságokkal rendelkeznek, amelyek Alaptörvény-ellenes helyzetet idéznek elő, és a fentiekben bemutatott alapjogsértő döntéshez vezettek. Ezért támadtuk magát a szabályozást is és indítványoztuk azok megsemmisítését. Azért tettük ezt, mert az Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó jelenlegi szabályozás és a testület gyakorlata alapján nem indítványozhatjuk a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását, holott nyilván az volna az adekvát jogkövetkezménye az itt bemutatott Alaptörvény-ellenességnek. Mindezek fényében fontosnak tartjuk rögzíteni az alábbiakat.

Amint az a fenti 2.3. és 2.4. pontokban kifejtettek alapján megállapítható, a Szabstv.-ben hiányoznak azok - a Be.-ben viszont megtalálható - törvényi garanciák, amelyek az indítványozó ügyében hozott Bírói Döntés alaptörvény-ellenességét megelőzheték volna.

Nevezetesen, hiányzik a fellebbezés bejelentése és annak indokolása közötti különbségtétel, hiányoznak az ezekre vonatkozó elkülönülő szabályok, a meglévő szabályok (Szabstv. 121-122.§) fogalomhasználatuk pedig nem koherens, zavaros. A másodfokú eljárás szabályai közül hiányoznak a tanácsülés előkészítésének szabályai, így hiányzik az arra vonatkozó rendelkezés is, hogy a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kell, hogy rendelkezésre áll-e a fellebbezés indokolása, és amennyiben nem, úgy annak kiegészítésére fel kell hívni a fellebbezőt. A Szabstv. továbbá nem írja elő azt, amit a Be. igen, nevezetesen, hogy a másodfokon

eljáró bíróság értesítést küld a tanácsulésról és ennek keretében szintén lehetőséget nyújt a fellebbezés kiegészítésére.

A Szabstv. továbbá nem teszi lehetővé a jogerős határozat felülvizsgálatát, így nincs lehetőség arra, hogy súlyos eljárási szabálysértéssel született másodfokú döntés ellen az eljárás alá vont jogorvoslati jogát gyakorolja.

A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának összegző véleményéből idézettek egyértelműen alátámasztják, hogy a Szabstv. szabályozása számos pontos hiányos, a bíróságok gyakorlata pedig nem egységes abban a tekintetben, hogy a Btk. illetve a Be. szabályait mennyiben alkalmazzák háttérszabályként.

Az Alkotmánybíróság a jogállamiság, a jogbiztonság és a normavilágosság összefüggésével már több határozatában is foglalkozott. A 9/1992. (I. 30.) AB határozatában kimondta, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam - s elsősorban a jogalkotó - kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előre láthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák (ABH 1992, 59, 65.). Az Alkotmánybíróság következetes abban, hogy a jogállamiság/jogbiztonság nem egyszerűen a jogi szabályozással szembeni normavilágosság és egyértelműség követelményében nyilvánul meg, hanem magában foglalja az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. A bírák törvényi alávetettsége, mint a bírói függetlenség egyetlen alkotmányos korlátja, a jogalkotóra azt a kötelezettséget hárítja, hogy a törvényeket az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelően, alkotmányos keretek között alkossa meg (24/2013. (X. 4.) AB határozat [97]).

Fentiek alapján megállapítható, hogy a Szabstv. nem biztosítja a tisztességes eljáráshoz, a védelemhez és a jogorvoslathoz való jog érvényesüléséhez szükséges eljárási garanciákat, ezért Alaptörvény-ellenes. Az Alaptörvény-ellenesség esetleg orvosolható lehet azzal is, ha az Alkotmánybíróság hivatalból a jogalkotó mulasztását állapítja meg arra tekintettel, hogy a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) (3) és (7) bekezdéseiből, továbbá B) cikk (1) bekezdéséből) lényeges tartalma hiányos.

4. Indítványomhoz az alábbi, számozott **mellékleteket** csatolom:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. Az elsőfokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Sze./20.801/2017/6. számú határozata
3. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 20.Szef.65/2017/2. számú határozata
4. A 2017. november 30-án a PKKB-n megtartott nyilvános tárgyalásról készült jegyzőkönyv
5. Indítványozó 2017. december 5-én a PKKB-hoz benyújtott írásbeli fellebbezése
6. Adatkezelési Nyilatkozat

Budapest, 2018. március 7.

Tisztelettel

dr. Hüttl Tivadar
ügyvéd

dr. Hüttl Tivadar
ügyvéd
Lengyel Péter indítványozó
képviselésében